

**การศึกษาองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
Study of Components of Learning Skills in the 21st Century
of Elementary Students in Three Southern Border Provinces**

วิชานา อับดุลเลาะ¹, วุฒิชัย เนียมเทศ¹, เรชา ชูสุวรรณ¹, จิราวัฒน์ ตันสกุล¹
Wisana Abdulloh¹, Wuttichai Niemted¹, Recha Chusuwan¹, Jirawat Tansakul¹

(Received: September 7, 2020; Revised: November 6, 2020; Accepted: November 24, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระบวนการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) การสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครูผู้สอน 4 คน และศึกษานิเทศก์ 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 7 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ 2) การคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 3) สารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 4) องค์ประกอบทักษะด้านการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 5) ชีวิตและการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ 6) ความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ และ 7) คุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้

¹มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

¹Prince of Songkla University Pattani Campus

คำสำคัญ: องค์ประกอบ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

This study was a qualitative research aiming to examine components of learning skills in the 21st century of elementary students in three southern border provinces. The research was divided into 2 phases. Phase 1 was the analysis and synthesis of information from documents, concepts, theories and related studies. Meanwhile, phase 2 was a focus group of key informants, who were responsible for or worked for the educational institutions, participating in the active learning management program in order to upgrade educational quality under supervision of the Office of Primary Educational Service Area; Yala, Pattani and Narathiwat Provinces. The participants included 3 schools administrators, 4 teachers and 3 educational supervisors. The research instrument was a list of documents using for the focus group, and data were analyzed with content analysis method.

The research findings revealed that the components of learning skills in the 21st century of elementary students in the three southern border provinces included 7 items and 33 indicators: 1) discretionary thinking and problem solving skill with 7 indicators, 2) creative and innovative thinking skills containing 4 indicators, 3) information, media and technology skills comprising of 3 indicators, 4) communication and interaction skills with 4 indicators, 5) living and profession skills with 5 indicators, 6) cultural and paradigmatic difference understanding skills covering 4 indicators and 7) moral and virtuous skills with 6 indicators.

Keywords: Components, Learning skill in the 21st century, Three southern border provinces

บทนำ

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีได้ก้าวเข้ามามีบทบาทในวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านการอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตประจำวัน ตลอดจนเพิ่มช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทั่วโลก ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้มนุษย์เราสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ แม้ว่าจะอยู่สถานที่แห่งใดก็ตามในโลก ก่อเกิดเป็นสังคมในรูปแบบใหม่ ในยุคแห่งศตวรรษที่ 21 มนุษย์จึงควรได้รับการเสริมสร้างทักษะเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุพรรณ เพ็ชรรักษา, 2558)

สอดคล้องกับแนวคิดของ Wilbert (2016) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่สำคัญควรจะต้องมีการบูรณาการในการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษา และควรเน้นการเรียนรู้ทักษะให้เข้ากับมาตรฐานในชีวิตประจำวัน

จากสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันส่งผลกระทบทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี การเมือง ประชากร รวมทั้งการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดระบบ การศึกษาในประเทศไทยจึงควรต้องมีเป้าหมายการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมโลก ที่ต้องการมนุษย์ที่มีคุณภาพ และสามารถดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันได้อย่างรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งสถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูผู้สอนจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการ ถ่ายทอดให้ความรู้แก่ผู้เรียน ด้วยการจัดการศึกษามุ่งเน้นให้มีการพัฒนาผู้เรียนในภาพรวมมากกว่าเน้น ความสำเร็จด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว (สุทธิวรณ ตันติรจนาวงศ์, 2560) แนวทางการจัดการศึกษา ดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่ได้กำหนดภารกิจทางด้านการ พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาไว้ความว่า ให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและ เรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทุกระดับ มีการจัด การศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายทาง การศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ประกอบด้วย นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ มีแนวทางในการเพิ่มผลผลิตของกำลังแรงงาน ให้มีทักษะและ สมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ พร้อมรับกับการ เปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำหรับการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประกอบไปด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ ด้วยบริบทของสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีความเป็นอัตลักษณ์ ทั้งด้านภาษาและศาสนา จึงควรมีแนวทางการบูรณาการทั้งหลักการของสังคมและวัฒนธรรมในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา (สุธีรส ชูชื่น, 2555) ปัญหาทางด้านการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำยังคงเป็นปัญหาต่อเนื่องตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ดังเช่นผลการทดสอบ ทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2559-2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561ข) และ ปีการศึกษา 2561 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส, 2563) ค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบพบว่า คะแนน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศทุกรายวิชา สะท้อนให้เห็นถึงการขาด

ทักษะการคิดวิเคราะห์และการบูรณาการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของถวิล อรัญเวศ (2558) ที่ได้วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสอบ O-NET ต่ำไว้ว่า แนวทางการออกข้อสอบ O-NET จะเน้นการคิดวิเคราะห์หาคำตอบมากกว่าการจดจำ เมื่อนักเรียนขาดทักษะดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถหาคำตอบจากข้อสอบได้

จากปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงได้จัดทำนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เริ่มดำเนินการในปี 2560 โดยมีแนวคิดในการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ให้กับผู้บริหารและครู ตามโครงการจัดการเรียนรู้ แบบ Active learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) สู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก “ศาสตร์พระราชา” ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ที่ผู้สอนสามารถนำแนวคิด Active learning มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในยุคศตวรรษที่ 21 (จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์, 2558) ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทั้งด้านผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในทางที่ดีขึ้น (สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จากความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าผู้เรียนควรมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างไร มีองค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้ด้านใดบ้างที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่อยู่ในสภาพพื้นที่ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ และความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกระบวนการดำเนินการวิจัยนี้เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active learning ซึ่งได้รับการพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ทางด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้รับ เผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบแนวทางการพัฒนาผู้เรียน วางแผนระดับนโยบายจัดทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาชาติ ยกย่องผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ก้าวทันระดับนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

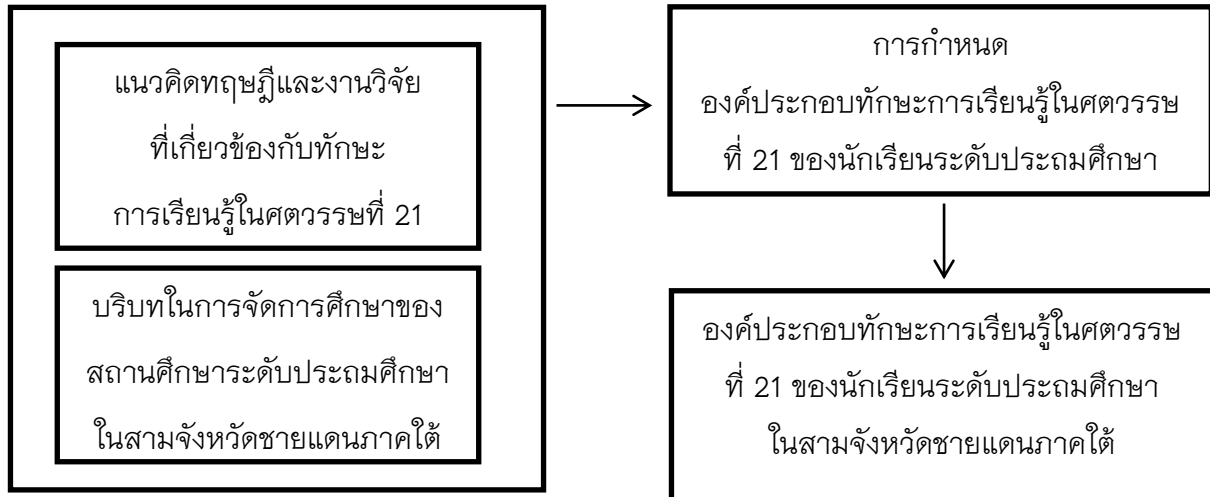
การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. กรอบแนวคิดด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของ North Central Regional Educational Laboratory and Metiri Group (2003) Organisation for economic co-operation and development (2005) International Society for Technology in Education (2007) Dede (2005) Partnership for 21st century skills (2011) เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561ก) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) และวิจารณ์ พานิช (2555) สามารถสรุปทักษะที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 4) ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น 5) ทักษะด้านชีวิตและการประกอบอาชีพ 6) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 7) ทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

2. กรอบแนวคิดด้านบริบทในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของ นันทพล วิทชนนท์ (2555) สำนักวิชาการ (2560) สิทธิชัย ทองมาก (2560) นันทิดา จันทร์รางค์ (2560) กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (2561) สำนักงานติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ข้อมูลทั่วไปและอัตลักษณ์ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) สภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1.1 เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าวนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบในความถูกต้อง ความเหมาะสม ความชัดเจนของข้อคำถาม รวมทั้งความครอบคลุมของเนื้อหา นำเครื่องมือที่ได้รับการพิจารณามาดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประกอบด้วย คำโครงงานวิจัย แบบสรุปรายละเอียดข้อมูลและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และบริบทในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้ในกระบวนการดำเนินการสนทนากลุ่ม

1.2 ตัวผู้วิจัยเอง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงต่อเหตุการณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 เทปบันทึกเสียง จำนวน 2 เครื่อง เพื่อบันทึกเสียงในการดำเนินการสนทนากลุ่ม

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยนี้เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 4 คน คิกษานิเทศก์จำนวน 3 คน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละกลุ่มได้มาจากทั้งสามจังหวัด คือ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful selection) ซึ่งเป็นการเลือกโดยมีเหตุผลเฉพาะโดยคำนึงถึงประสบการณ์ เพศหรือประเด็นอื่นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณสมบัติภายใต้กรอบของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อย 1 ปี มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน

2) ครูผู้สอนโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อย 1 ปี มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป จำนวน 4 คน

3) คิกษานิเทศก์ซึ่งรับผิดชอบโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ได้เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ Active learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อย 1 ปี มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการประชุม (Moderator) โดยมีผู้ช่วยวิจัย 2 คน เมื่อดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะทำการแนะนำตนเอง แจ้งวัตถุประสงค์ของ

การวิจัยและขออนุญาตทำการบันทึกเสียงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ได้ร่วมกันวิพากษ์ เพื่อกำหนดองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้เวลาดำเนินการสนทนาประมาณ 3 ชั่วโมง หลังจากที่ได้ดำเนินการสนทนากลุ่มเสร็จสิ้น ได้นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงจากเทปมาถอดความโดยละเอียดทั้งหมดเป็นตัวอักษรตามบทสนทนา เปรียบเทียบกับการจดบันทึกข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ของข้อความที่ถูกจดบันทึกไว้ อย่างเป็นระบบจากเทปเสียง เพื่อค้นหาแบบแผน (Pattern) ประเด็นหลัก (Theme) รวมทั้งแก่นสาระ (Core consistency) และแก่นความหมาย (Core meaning) ในปรากฏการณ์ที่ศึกษา (อมารสิ อัมพันธ์รัตน์, 2557) โดยมีการนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ของข้อมูล เน้นการหาประเด็นใจความสำคัญ มาจัดระเบียบการบรรยายเนื้อหาของข้อความหรือถ้อยคำอย่างเป็นระบบ นำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนในรูปแบบความเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยมีกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจสอบบทสนทนากลุ่มอีกครั้ง เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์และจำแนกข้อมูล โดยเริ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล หาใจความหลักของข้อมูลการสนทนากลุ่มและเปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่างของข้อมูลในแต่ละบทสนทนา ตรวจสอบและสะท้อนการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสนทนากลุ่มและเอกสารที่เกี่ยวข้องอีกครั้ง แล้วจึงนำมาสังเคราะห์กำหนดเป็นองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

องค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้มีความเห็นเกี่ยวกับทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาไว้ว่า เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อผู้เรียนและยังเห็นว่าทักษะด้านนี้ยังเป็นทักษะที่ขาดอยู่สำหรับนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังคำกล่าวของผู้บริหารสถานศึกษา 1 ที่ว่า “ตอนนี้นักเรียนของเราส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหายังไม่เป็น” สอดคล้องกับแนวคิด

ของครู 1 และศึกษานิเทศก์ 1 ที่มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้ผู้เรียนมีความสามารถในการกำหนดความชัดเจนของปัญหา ก่อน ควรเรียนรู้ที่จะหาแนวทางการแก้ปัญหา และสามารถเลือกวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ ได้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นในแนวทางเดียวกันสำหรับตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ว่าควรประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีการกำหนดความชัดเจนของปัญหา 2) มีการแสวงหาทางเลือกหรือแนวทางในการแก้ปัญหา 3) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล 4) มีการคิดและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ 5) มีการประเมินความเป็นไปได้ผลที่จะเกิดขึ้นของแต่ละแนวทางการแก้ปัญหา 6) มีการลงข้อสรุปและสามารถทำการตัดสินใจ และ 7) มีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันทางด้านความสำคัญของทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม ดังความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ 1 ที่กล่าวว่า “ในปัจจุบันมีความรู้ที่สามารถหาได้จากแหล่งข้อมูลทั่วโลก นักเรียนควรมีความสามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ไม่อยู่ในกรอบเดิม” สอดคล้องกับแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ที่กล่าวว่า “นักเรียนควรมีความสามารถทำงานกับบุคคลอื่นได้อย่างสร้างสรรค์ จัดทำนวัตกรรมและสรุปผลการนำนวัตกรรมไปใช้ได้ด้วย” สอดคล้องกับครู 2 ที่กล่าวว่า “การสรุปผลการนำนวัตกรรมไปใช้และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นในแนวทางเดียวกันสำหรับตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม ว่าควรประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ 2) มีการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ 3) มีการดำเนินการจัดทำนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) มีการสรุปผลการนำนวัตกรรมไปใช้และปรับปรุงนวัตกรรมให้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นที่สอดคล้องกันทางด้านความสำคัญของทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ดังความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ 1 และผู้บริหารสถานศึกษา 1 ความว่า ทักษะทางด้านสารสนเทศ รวมทั้งสื่อและเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นมากในปัจจุบัน ในยุคศตวรรษที่ 21 มีเทคโนโลยี สื่อต่าง ๆ เข้ามาอย่างมากมาย นักเรียนควรจะต้องมีความเข้าใจ ตลอดจนรู้เท่าทันการใช้ และสามารถนำทั้งสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ซึ่งจากการสนทนากลุ่มทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันสำหรับตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ว่าควรประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี 2) มีความรู้เท่าทันข้อมูลสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และ 3) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้สารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันทางด้านความสำคัญของทักษะด้านการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ดังความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา 1 ได้กล่าวว่า “เด็กเรา ควรฝึกให้มีทักษะความกล้าแสดงออก ให้รู้จักการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถสื่อสารความคิดต่อผู้อื่นได้อย่างชัดเจน” สอดคล้องกับแนวคิดของครู 2 ที่กล่าวว่า “การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่ดีในทักษะด้านนี้ คือรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่พูดอย่างเดียว แต่ให้ใส่ใจยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย” จากการสนทนากลุ่ม ทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันและยืนยันองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นว่าควรประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีการสื่อสารความคิดต่อผู้อื่นได้อย่างชัดเจน 2) มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3) มีการให้ความร่วมมือต่อผู้อื่น และ 4) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 5 ทักษะด้านชีวิตและการประกอบอาชีพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นที่สอดคล้องกันทางด้านความสำคัญของทักษะด้านชีวิตและการประกอบอาชีพ ดังความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา 1 ที่กล่าวว่า “ทักษะด้านนี้ มีความจำเป็น เด็กควรรู้จักนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต รู้จักปรับตัวยืดหยุ่นในสถานการณ์ต่าง ๆ” สอดคล้องกับแนวคิดของศึกษานิเทศก์ 2 ที่กล่าวว่า “นักเรียนควรปรับตัวให้เป็น ดูแลตัวเองได้ มีความรับผิดชอบ ควรฝึกให้เด็กมีความเป็นผู้นำทั้งต่อตนเองและผู้อื่นด้วย” สอดคล้องกับครู 2 ที่กล่าวเสริมว่า “หากนักเรียนรู้จักทักษะการใช้ชีวิต และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ สร้างผลงานได้เอง จะทำให้เขาสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้” จากการสนทนากลุ่มทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ทักษะด้านชีวิตและการประกอบอาชีพ ควรประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) รู้จักการยืดหยุ่นในการอยู่ร่วมกันและสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น 2) มีการริเริ่มและสามารถกำกับดูแลตนเอง 3) มีภาวะของความเป็นผู้นำ 4) มีความรับผิดชอบ และ 5) มีความสามารถในการสร้างผลงาน

องค์ประกอบที่ 6 ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ มีความสำคัญ ดังความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ 1 ที่กล่าวว่า “เราควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความเข้าใจและเรียนรู้ในการให้เกียรติซึ่งกันและกัน แม้ว่าจะมีศาสนา วัฒนธรรมหรือประเพณีที่แตกต่างกัน” สอดคล้องกับแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ที่กล่าวว่า “ทักษะด้านนี้สำคัญมากเลย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เห็นคุณค่าระหว่างกัน จะทำให้เด็ก ๆ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข” สอดคล้องกับครู 2 ที่กล่าวว่า “ไม่ว่าจะเป็นทางด้านใดก็ตาม ที่มีความแตกต่างกัน ก็ควรปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักปรับตัวเข้าหากัน มีความเคารพซึ่งกันและกัน” กล่าวโดยสรุปทุกคนมีความเห็น

สอดคล้องกันทางด้านตัวบ่งชี้ว่าควรประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีความเข้าใจในความเป็นพหุวัฒนธรรม 2) มีความเคารพ ยอมรับและให้เกียรติผู้อื่น 3) มีความสามารถในการปรับตัวสื่อสารระหว่างกันได้เป็นอย่างดี และ 4) เห็นคุณค่าของความเป็นพหุวัฒนธรรมอันนำไปสู่การบูรณาการทักษะด้านต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 7 ทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม มี 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญมาก ดังความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ 1 ที่กล่าวว่า “อยากให้เอาเรื่องนี้เป็นเรื่องหลักเลย ให้เป็นภาพใหญ่ว่านักเรียนควรจะมีทักษะทางด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มาก ๆ เพราะปัจจุบันมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความเลวร้ายมากมาย หากนักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังอย่างเข้มแข็งจะทำให้คล้อยตามสิ่งไม่ดีได้ง่าย” สอดคล้องกับแนวคิดของครู 1 ที่กล่าวว่า “เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น ทักษะด้านนี้ควรปลูกฝังให้นักเรียนมีเป็นอย่างมาก ให้เขาสามารถเลือกคิดและทำในสิ่งที่ดีและถูกต้อง ไม่ว่าสถานการณ์ในปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไรก็ตาม” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษา 1 ที่กล่าวว่า “คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เลย ควรปลูกฝังให้มีความสำคัญกับทักษะด้านนี้” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรมควรประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์สุจริต 2) มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น 3) มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ 4) ความมีน้ำใจต่อผู้อื่น 5) มีมารยาทในการอยู่ร่วมกันในสังคม และ 6) มีการนำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดด้านทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และบริบทในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องตลอดจนการประชุมสนทนากลุ่ม ทำให้สามารถร่วมกันกำหนดองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ 7 องค์ประกอบ และสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพคือการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา โดยสามารถกำหนดความชัดเจนของปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหา มีการคิดและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ประเมินความเป็นได้ของผลที่จะ

เกิดขึ้นและสามารถทำการลงข้อสรุปทำการตัดสินใจเพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลเลาะ เจ๊ะหลง (2559) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าพื้นฐานจากการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมีการเรียนการสอนที่เน้นการติวเข้มแบบทดสอบมากกว่าการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ มีผลทำให้การเรียนและการใช้ชีวิตในปัจจุบันขาดทักษะเชิงความคิด ขาดทักษะในการวางแผนการทำงานและไม่มีความอดทนที่จะขบคิดปัญหาเป็นเวลานาน ๆ การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เป็นองค์ประกอบหนึ่งของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้สอนควรจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการฝึกคิดและดำเนินการตามกระบวนการคิดนั้นให้เกิดประสิทธิผล ดังเช่น ทิศนา ขัมมณี (2554) ที่ได้ให้ความเห็นทางด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอนโดยการให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการสร้างผลผลิตที่มีความหมายแก่ตนเอง สิ่งที่ตนเองชอบและสนใจ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก็เป็นการคิดที่สื่อถึงทัศนคติ ความรู้และทักษะ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ที่ได้ให้แนวคิดถึงเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สำคัญด้านหนึ่งไว้ว่า คือ การสร้างคุณภาพผู้เรียนให้มีวิธีการคิดระดับสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา แนวทางการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการใช้วิจารณญาณในการคิด และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชีวิตด้วยตนเอง ด้วยการคิดจะเป็นสิ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน คนที่คิดเป็นจึงจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม

การส่งเสริมให้ผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมนั้นเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ มีการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีการดำเนินการจัดทำนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสรุปผลการนำนวัตกรรมไปใช้ปรับปรุงนวัตกรรมให้ดียิ่งขึ้น ดังแนวคิดของครู 1 ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มได้กล่าวว่า “นอกจากความสำคัญในเรื่องของการรู้จักการริเริ่มความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่แล้ว ควรให้ความสำคัญในด้านความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ด้วย” และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ

ศึกษานิเทศก์ 2 ได้กล่าวว่า “สิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ความสามารถในการประยุกต์ใช้แนวคิดจนนำไปสู่ผลงานนั้นก็คือ สามารถดำเนินการจัดทำนวัตกรรมให้เกิดขึ้นได้ มีการสรุปผลการนำไปใช้และฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด ปรับปรุงนวัตกรรมให้ดียิ่งขึ้นได้”

แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบทักษะด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการทำงานในโลกปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการแข่งขันสูงในแต่ละสายอาชีพ คนที่มีจุดเด่น และรู้จักสร้างสรรค์สิ่งใหม่ย่อมจะรู้จักหาหนทางในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ทั้งในอาชีพและชีวิตประจำวันได้ดีกว่าคนที่ไม่รู้จักคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เลย สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า คนที่จะอยู่ในสังคมยุคใหม่ได้ ต้องรู้จักฝึกความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ด้วยคนที่มีทักษะนี้สูงจะได้งานที่ดีกว่า ชีวิตมีความก้าวหน้า และสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมและโลกได้ดีกว่า และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ International Society for Technology in Education (2007) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า นักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะทางความสามารถในการแสดงความคิดสร้างสรรค์ ผลิตความรู้ และสามารถพัฒนานวัตกรรมที่เป็นผลผลิต รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ สามารถสร้างงานที่เป็นต้นแบบเพื่อสื่อถึงตัวตนหรือกลุ่มได้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมจนเกิดเป็นผลงานที่มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

การส่งเสริมให้ผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ รู้เท่าทัน และสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของเหงียน ถิพูซ่า และ ลีรินาถ จงกลกลาง (2561) ที่ได้ทำการศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาบบัง ประเทศเวียดนาม ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าโรงเรียนควรจัดสิ่งสนับสนุนที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอและควรปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่ผู้เรียนควรมีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ 2 ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ที่ได้กล่าวว่า “ในปัจจุบันมีข่าวปลอมที่เกิดขึ้นทั้งในอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่ในพื้นที่เอง ที่มีการกระจายข่าวสาร

อย่างรวดเร็ว นักเรียนควรมีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยี และรู้จักเลือกเสพความรู้ที่มีประโยชน์ และถูกต้อง”

แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทางด้านทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี เป็นสิ่งสำคัญ โลกในศตวรรษที่ 21 กลายเป็นโลกแห่งเทคโนโลยีและนวัตกรรม สังคมในยุคปัจจุบันกลายเป็นสังคมที่เรียกว่า สังคมแห่งความรู้ ด้วยความรู้ใหม่ ๆ ในยุคปัจจุบันเกิดขึ้นได้ทุกวันและทุกคนสามารถรับความรู้เหล่านั้นได้จากหลายช่องทางและอย่างรวดเร็ว (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2562) ซึ่งในยุคปัจจุบันที่เรียกว่ายุคแห่งความรู้ มีบทบาททางการศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านหนึ่งคือบทบาททางการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อฝึกฝนสติปัญญาตนเอง ให้มนุษย์ในยุคแห่งความรู้สามารถพัฒนาตนเองด้วยความรู้ผ่านเทคโนโลยีและเครื่องมือเพื่อเพิ่มศักยภาพ ได้รับประโยชน์จากการทำงานบนฐานความรู้และผู้ประกอบการที่สามารถขยายตัวเชื่อมโยงไปได้ทั่วโลก รู้จักการใช้เทคโนโลยีให้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (วิจารณ์ พานิช, 2555)

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น

การสร้างผู้เรียนให้มีทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่น มีความสามารถในการสื่อสารความคิดต่อผู้อื่นได้อย่างชัดเจน รู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการให้ความร่วมมือตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เป็นสิ่งจำเป็นในการเสริมสร้างทักษะให้กับนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน 1 ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มที่ได้กล่าวว่า “สิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกัน คือการรู้จักฟังผู้อื่น ควรเพิ่มรายละเอียดของการฟังให้เป็นรู้จักการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพราะการสื่อสารไม่ควรจะมีแต่การพูดเพียงอย่างเดียว โดยไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น”

แสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญ การส่งเสริมให้ผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รู้จักแสดงพฤติกรรมที่สามารถสื่อสารความคิดระหว่างกันให้มีความชัดเจน รู้จักการรับฟังผู้อื่น ตลอดจนการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในด้านการให้ความร่วมมือ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จะสามารถนำไปใช้ในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช (2559) ที่ได้กล่าวถึงประเด็นที่ท้าทายในการพัฒนานักศึกษาเพื่อการเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ในความท้าทายในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพในยุคปัจจุบันนั้น ความรู้ทักษะวิชาชีพเฉพาะศาสตร์จะไม่เพียงพออีกต่อไป ต้องมีการเสริมความรู้และสมรรถนะที่ช่วยให้นักศึกษามีทักษะการสื่อสาร และการทำงานเป็นหมู่คณะ โดย

การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้น ต้องสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การเขียน และการฟัง สามารถใช้สื่อที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มองเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ การสื่อสารที่ดีควรจะมีการดำเนินการสื่อสารและการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น สามารถใช้การสื่อสารผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพและมีความชัดเจนเพื่อที่จะสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, 2556)

องค์ประกอบที่ 5 ทักษะด้านชีวิตและการประกอบอาชีพ

การสร้างผู้เรียนให้มีทักษะทางด้านชีวิตและการประกอบอาชีพ ทั้งรู้จักการยืดหยุ่นและปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถริเริ่มกำกับดูแลตนเอง มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ ตลอดจนมีความสามารถในการสร้างผลงาน เป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคศตวรรษที่ 21 ดังที่ บริษัทอักษร เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (2563) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยด้านการศึกษาข้อมูลทางด้านการประกอบอาชีพไว้ว่า ผลการวิจัยได้กล่าวถึงนักเรียนในปัจจุบันไว้ว่า 65 เปอร์เซ็นต์ของเด็กที่เรียนในปัจจุบันจะต้องทำงานในอาชีพในปัจจุบันที่ยังไม่เกิดขึ้น กล่าวคือ สิ่งที่เด็กเรียนอยู่ในตอนนี้ อาจไม่เหลืออาชีพนั้นให้ทำในอนาคตแล้ว ความหมายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในปัจจุบันที่ควรได้รับการฝึกฝนทักษะที่สามารถปรับองค์ความรู้ไปสู่โลกในอนาคตได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคศตวรรษที่ 21 เช่นเดียวกับความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ศึกษานิเทศก์ 1 ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้กล่าวถึงความสำคัญขององค์ประกอบทางด้านทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพในการส่งเสริมให้กับผู้เรียนไว้ว่า “การปรับตัวในการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งจำเป็น ตามสถานการณ์ อย่างเช่นตอนนี้เป็นเรื่องการปรับตัวในช่วงสถานการณ์โควิดที่จะต้องปรับตัวแบบ New normal อย่างไร” และสอดคล้องกับคำกล่าวของผู้บริหารโรงเรียน 1 ที่กล่าวว่า “ในปัจจุบันนอกจากนักเรียนควรจะมีความรู้ในการใช้ชีวิตแล้ว การเตรียมตัวทางด้านอาชีพ สามารถสร้างงานได้เอง เรียนรู้ว่าจะทำอย่างไรให้มีอาชีพที่สามารถเอาชีวิตรอดในสังคมที่มีการแข่งขันสูงอย่างเช่นในปัจจุบันหรือในอนาคตก็เป็นสิ่งสำคัญมากเช่นกัน ควรจะเตรียมให้พวกเขามีความเข้าใจและความพร้อมที่จะเผชิญ”

แสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านชีวิตและการประกอบอาชีพ เป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนที่มีเพียงความรู้อย่างเดียวไม่สามารถประสบความสำเร็จได้อย่างมีความสุข การมีทักษะทางด้านการใช้ชีวิตและสามารถสร้างอาชีพให้เกิดขึ้นเองได้ จะทำให้ผู้เรียนรู้จักบริหารจัดการในการใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่องค์การอนามัยโลก (WHO)

(มูลนิธิยุวพัฒน์, 2562) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า “ทักษะชีวิตเป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ (ทัศนคติ) และทักษะซึ่งสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ได้ บุคคลอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต” และยังสอดคล้องกับแนวทางสี่เสาหลักทางการศึกษาที่เป็นหลักการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้กล่าวถึงการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติได้จริงของผู้เรียนไว้ว่าเป็นเสาหลักหนึ่งที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถและความชำนาญรวมทั้งสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้อย่างเป็นหมู่คณะ รู้จักประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและอาชีพได้อย่างเหมาะสม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

องค์ประกอบที่ 6 ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์

ในโลกแห่งความเป็นเทคโนโลยีเครือข่าย ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก ไม่ว่าผู้คนจะอยู่ในสถานที่แห่งใดในโลกก็สามารถติดต่อสื่อสาร เพื่อทำงานร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกันได้ผ่านเทคโนโลยี ทักษะความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์ กลายเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มีนักเรียนที่มีความหลากหลายทั้งศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในความเป็นพหุวัฒนธรรม มีความเคารพ ยอมรับและให้เกียรติทุกคน แม้ว่าจะมีความต่างทางด้านวัฒนธรรม หรือต่างความคิดเห็นก็สามารถปรับตัวสื่อสารกับผู้อื่นได้ ตลอดจนเห็นคุณค่าของความเป็นพหุวัฒนธรรมอันนำไปสู่การบูรณาการทักษะด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย ทองมาก (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูผู้สอน 1 ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ที่ได้กล่าวว่า “ควรปลูกฝังให้นักเรียนมองถึงความเข้าใจในความเป็นพหุวัฒนธรรม ไม่ต้องมองว่าเป็นความแตกต่าง แต่เป็นความต่างด้วยในความเป็นพหุวัฒนธรรมของสังคมบ้านเรา ซึ่งพวกเราสามารถอยู่ร่วมกันได้” และสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา 1 ที่กล่าวว่า “เหตุการณ์ต่าง ๆ ในบ้านเรา จะเห็นได้ว่ามาจากความไม่เข้าใจกัน การปลูกฝังให้เด็กนักเรียนเข้าใจความต่างกัน และมีการเรียนรู้การให้เกียรติซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ๆ ที่ควรปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ”

แสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งสถาบัน

ครอบครัว และสถาบันการศึกษา สร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน จะช่วยลดความขัดแย้ง และสามารถสร้างสันติสุขในการอยู่ร่วมกันให้เกิดขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี (อ้างถึงใน สุธีรัช ชูชื่น, 2555) ที่ได้กล่าวว่า "... ถ้าเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง ทุกชุมชน ท้องถิ่น และประเทศจะมีเกียรติและศักดิ์ศรี เสมอกัน ไม่มีใครเหนือใคร เพราะวัฒนธรรม มีความหลากหลายไม่ได้รวมศูนย์ การยอมรับและการเห็นคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงเป็นการกระจายเกียรติและศักดิ์ศรี เปิดทางออกอันหลากหลายและทำให้ท้องถิ่นเข้มแข็งและยั่งยืน..."

องค์ประกอบที่ 7 ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม

ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ย่อมเกิดผลกระทบในการดำเนินชีวิตต่อมนุษย์ในโลกปัจจุบัน ทักษะหนึ่งที่สำคัญมากควรปลูกฝังให้กับนักเรียนได้มีควบคู่กันไปกับความรู้คือ การสร้างนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น การปลูกฝังทางด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีน้ำใจต่อผู้อื่น มีมารยาทในการอยู่ร่วมกันในสังคม และรู้จักนำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต ซึ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ และปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ดังความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ที่ได้กล่าวว่า "ปัญหาต่าง ๆ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งสถานการณ์ความไม่สงบและการแพร่ระบาดของยาเสพติดนั้น มาจากการขาดคุณธรรมจริยธรรมของคนกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นเราควรสร้างเยาวชนของเราให้พวกเขาได้รับการปลูกฝังในด้านนี้มาก ๆ" สอดคล้องกับความเห็นของศึกษานิเทศก์ 1 ที่ได้กล่าวว่า "มองว่าคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญสำหรับโลกปัจจุบันของเรา จะเห็นได้ว่ามีชาวต่าง ๆ ที่ไม่ดีเกิดขึ้นมากมายจากการที่คนไม่มีคุณธรรมจริยธรรม เราจึงควรให้ความสำคัญเป็นหลักในเรื่องนี้ที่ควรจะต้องเห็นได้ในภาพของเด็กในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ควรจะต้องควบคู่กับทักษะด้านอื่น ๆ" และสอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษา 1 ได้กล่าวว่า "องค์ประกอบทักษะทางด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่เราควรเน้นให้เกิดกับนักเรียนเป็นหลัก ให้เขาได้มีจิตใจที่ดี ซึ่งมาจากการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลัก"

แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม ที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นองค์ประกอบหลักที่ควรให้ความสำคัญควบคู่ไปกับทักษะความรู้ด้านอื่น ๆ ด้วยการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เรื่องต่าง ๆ พร้อมกับหลักคิดของความมีคุณธรรมจริยธรรมที่จะส่งผลออกมาเป็นการกระทำที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น ไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน สอดคล้องกับแนวคิดของพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2557) ที่กล่าวว่า ทักษะในศตวรรษ

ที่ 21 ของผู้เรียนนั้น ควรจะต้อง มี E คือ Ethical person หรือก็คือ ผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของธนพล บรรดาศักดิ์ (2559) ที่ได้ทำการศึกษาถึงการเป็นผู้เรียนในยุค ศตวรรษที่ 21 โดยเป็นมุมมองจากอาจารย์และนักศึกษายาบาล ซึ่งผลการศึกษามีแนวคิดจากการ สัมภาษณ์ไว้ว่า เด็กในศตวรรษที่ 21 นอกจากควรจะเป็นผู้ที่เก่งทางด้านวิชาการแล้ว ยังต้องเป็นคนดี ของสังคม มีคุณธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมอีกด้วย

สรุปผลการวิจัย

การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความเป็น อัตลักษณ์ของพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันควรจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีศักยภาพตามนโยบาย การศึกษาชาติ การศึกษาองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ จะเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ตระหนักถึงคุณลักษณะ ที่จำเป็นของผู้เรียน ที่ทุกฝ่ายควรมีการเตรียมความพร้อม และให้ความสำคัญในการให้ความรู้และ บริหารจัดการ ให้ความร่วมมือกันในการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับ นักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเริ่มออกแบบการให้ความรู้และทักษะตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษา เพื่อสร้างผู้เรียนในยุคใหม่ ให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะเผชิญโลกทั้งในปัจจุบันและ อนาคต มีความพร้อมรองรับและมีความสามารถในการรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่าง รวดเร็ว หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความตระหนัก เห็นความสำคัญและมีการร่วมมือกันจากทุกฝ่ายใน การสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน ก็จะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่จะ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตให้มีความสามารถทั้งทางด้านความรู้และทักษะที่มีการเตรียมความพร้อมใน การดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้ก้าวหน้าทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญความก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถกำหนดแนวทางจากผลการวิจัย ดังนี้

1.1 สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

1.2 ครูผู้สอนควรนำเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการนำไปกำหนดในหลักสูตรรายวิชาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในองค์รวมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.3 สถานศึกษาควรวางระบบในการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.4 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.5 สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนในการให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561ก). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2560. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561ข). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2563 จาก <https://www.kroobannok.com/84974>.
- กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน. (2561). แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2562–2564. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563 จาก https://www.osmsouth-border.go.th/news_develop.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์. (2558). *Active Learning* แนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2563 จาก <http://chitnarongactivelearning.blogspot.com>.
- ถวิล อรัญเวศ. (2558). สาเหตุที่นักเรียนมีคะแนนผลสอบ O-NET ต่ำและแนวทางการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ O-NET สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563 จาก <https://is.gd/tvUm> 95.
- ทิตนา แหมมณี. (2554). *รูปแบบการเรียนการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนพล บรรดาคักดี. (2559). การเป็นผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21: มุมมองจากอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 4(2), 175-189.
- นันทพล วิทยานนท์. (2555). *รูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นันธิดา จันทรางศุ. (2560). การบูรณาการข้อมูลวัฒนธรรมสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะการอยู่ร่วมในสังคมพหุวัฒนธรรม. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 36(2), 69-93.
- บริษัทอักษร เอ็ดดูเคชั่น จำกัด. (2563). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เมื่อทักษะในโลกเก่า ไม่เก่าพออีกต่อไป*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 จาก <https://uat-aksorn.codediva.co.th/edu-040>.
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), 208-222.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และเพียว ยินดีสุข. (2557). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2562). *ทักษะชีวิต สิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่นศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2563 จาก <https://bit.ly/2OSiRNd>.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, และอชิป จิตตฤกษ์. (2556). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตถาตา ปับลิเคชั่น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). "สี่เสาหลักของการเรียนรู้" สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

- สิทธิชัย ทองมาก. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- สุธีรัช ชูชื่น. (2555). พหุวัฒนธรรมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ...ทางเลือกหรือทางรอด?. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(2), 123-136.
- สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2560). ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(2), 2843-2854.
- สุพรรณา เพ็ชรรักษา. (2558). 21st Century ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563 จาก <https://supannapetraksa.blogspot.com>.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส. (2563). รายงานผลการทดสอบระดับชาติปี2559-2561. นราธิวาส: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส.
- สำนักงานติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *โครงการจัดการเรียนรู้วิธีการ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่คุณภาพไทยแลนด์ 4.0 โดยยึดหลัก "ศาสตร์พระราชา"*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักวิชาการ. (2560). *การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการแก้ไข ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2563, จาก https://library2.parliament.go.th/ejournal/content_of/2560/feb2560-5.pdf.
- เหงียน ถิ หู ฮ่า, และสิรินาถ จงกลกลาง. (2561). การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาบบัง ประเทศเวียดนาม. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(2), 14-24.
- อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง. (2559). *แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้*. ปัตตานี: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อมาวลี อัมพันศิริรัตน์. (2557). มโนทัศน์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาล และการสาธารณสุขภาคใต้*, 1(2), 68-73.
- Dede, C. (2005). *Planning for Neomillennium Learning Styles: Implications for investments in Technology and Faculty*. Retrieved February 23, 2020. From <https://is.gd/dryDk6>.

- International Society for Technology in Education. (2007). *National Educational Technology Standards for Student*. (2nd ed.). Eugene, OR: Author.
- North Central Regional Educational Laboratory and Metiri Group. (2003). *EnGauge 21st Century Skills: literacy in digital age*. Chicago: North Central Regional Educational Laboratory.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2005). *The Definition and Selection of key competencies: Executive summary*. Paris: Author.
- Partnership for 21st Century Skills. (2011). *21st Century Skills*. Retrieved January 20, 2020, from <http://www.p21.org/>.
- Wilbert, K. (2016). *Transforming to 21st Century Learning Environments: Best Practices Revealed through a Study of Exemplar Schools*. (Ph.D.Dissertation), University of Brandman.